

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Ukrepi za izboljšanje kakovosti zraka

Boštjan Paradiž,
Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
Direktorat za okolje

Izhodišča za pripravo ukrepov

- Celovitost in usklajenost – izkoristiti sinergije z energetske, podnebne, socialno-ekonomske ter drugimi okoljskimi cilji
- Subsidiarnost : ukrepi na nivoju EU nadgrajeni z nacionalnimi ter lokalnimi ukrepi
- Upoštevati specifične nacionalne okoliščine:
 - velik delež uporabe lesa v zastarelih napravah za ogrevanje - velike emisije zaradi ogrevanja gospodinjstev ,
 - slaba prevetrenost, pogoste in izrazite inverzije – lokalno lahko že “majhne” emisije povzročijo prekomerno onesnaženost zraka

Načrti za kakovost zraka

- Zahteva EU (Direktiva o kakovosti zunanjega zraka – 1996, 2008): kjer so prekoračene mejne vrednosti obvezna priprava celovitega načrta za kakovost zraka za čimprejšnjo doseg skladnosti
- 7 območij – 7 osnutkov načrtov:
 - Zasavje : v postopku sprejema na občinskih svetih
 - Celje, Kranj, Murska Sobota in Novo mesto: zaključena javna obravnava
 - Ljubljana, Maribor – izdelan prvi osnutek
- Participativen pristop – upoštevanje razvojnih prioritet lokalnih skupnosti
- Medresorska delovna skupina v tesnem sodelovanju z lokalnimi skupnostmi
- Nujnost čimprejšnjega sprejetja in izvajanja načrtov
- Izkušnje iz preteklosti – uspešni sanacijski programi za zrak v 80-tih letih

Zmanjšanje emisij zaradi ogrevanja

- Velik delež, sproščanje v hladni polovici leta ko je stabilnost atmosfere večja, nizki izpusti
- Razvoj sistemov daljinskega ogrevanja, zamenjava zastarelih ogrevalnih naprav na biomaso, prehod na "čistejše energente
- Primaren dolgoročni ukrep – zmanjšati porabo energije za ogrevanje- izolacija stavb
- win-win kratkoročni ukrep- boljše posluževanje kurilnih naprav s strani lastnikov

http://www.mko.gov.si/si/delovna_podrocja/gozdarstvo/navodila_za_pravilno_kurjenje/

- Potrebne dodatne subvencije države in tudi lokalnih skupnosti

Emisije zaradi prometa

- lokalno velike gostote emisij
- trajnostni transport: sprememba izbire prometnega sredstva (več javnega transporta, več s kolesom, peš, manj z avtom)
- spodbujanje “čistejših” vozil
- upravljanje prometa (večja pretočnost, zmanjšanje hitrosti na delih avtocest,..)

Noveliranje ukrepov

- Načrtovanje in izvajanje ukrepov zahteva podrobno analizo vplivov različnih virov onesnaženja in spremljanje učinkov izvajanja
- Potreben celovit pristop z komplementarno uporabo več metod in pristopov
- Načrti se bodo po treh letih izvajanja novelirali

Podpora izvajanju in noveliranju ukrepov- ARSO

- meritve ravni onesnaženosti ter kemično in elementno speciacijo delcev PM10 v zraku,
- emisijske evidence s primerno krajevno in časovno resolucijo za:
 - modeliranje disperzije delcev PM10 v zraku,
 - ugotavljanje sprememb emisij zaradi izvedenih ukrepov in drugih vzrokov in
 - pripravo scenarijev zmanjševanja emisij,
- kemično in elementno speciacijo značilnih virov delcev PM10 na območju občine za določanje prispevka virov s pomočjo receptorskih modelov,
- zajem in pripravo meteoroloških podatkov, ki bodo omogočali ustrezno analizo obdobj s preseženimi mejnimi vrednostmi delcev PM10 in modeliranje disperzije delcev PM10,

Podpora izvajanju in noveliranju ukrepov- ARSO

- analizo situacij s preseženimi koncentracijami delcev PM10 ob upoštevanju značilnosti virov in meteoroloških razmer,
- modeliranje vpliva virov sedanjih emisij delcev PM10 na onesnaženost zraka z delci PM10 in modeliranje vpliva scenarijev emisij,
- določanje prispevka posameznih virov emisij na onesnaženost zraka z receptorskimi modeli, in
- sintezo in celovito interpretacijo rezultatov analiz in modeliranja iz tega odstavka ter oceno učinkov izvajanja ukrepov.